

ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಶ್ರಮ

ಯಾದವಗಿರಿ, ಮೈಸೂರು 570 020

ಫೋನ್: 0821-2417444; ಇ-ಮೇಲ್ : rkashram@gmail.com

‘ಸಾಧು ನಿವಾಸ’

ಕಟ್ಟಡದ ನಿಧಿಗಾಗಿ ಮನವಿ

ಭಕ್ತಬಾಂಧವರಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಮನವಿ

ಅತೀಯ ಭಕ್ತಬಾಂಧವರೇ,

ಮೈಸೂರಿನ ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಶ್ರಮವು, ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಲ ಕೊಲ್ಕತಾದ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಮಠ ಮತ್ತು ಮಿಷನ್‌ನ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಶಾಖೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಆಶ್ರಮವು ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣ ಪರಮಹಂಸರ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಶಿಷ್ಯರೂ, ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಸಂಘದ ಮೊದಲ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೂ ಆಗಿದ್ದ ಸ್ವಾಮಿ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದರ ಶಿಷ್ಯರಾದ ಸ್ವಾಮಿ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಾನಂದರಿಂದ 1925 ಜೂನ್ 11 ರಂದು ಉದ್ಘಾಟನೆಗೊಂಡು ಯಾದವಗಿರಿಯ ಕೆ.ಆರ್.ಎಸ್. ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿನ ಈಗಿರುವ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ 1931 ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳಾಂತರಿತವಾಯಿತು. ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಮಹಾಸಂಘದ 13 ನೇ ಪರಮಾಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀಮತ್ ಸ್ವಾಮಿ ರಂಗನಾಥನಂದಜಿಯವರು ಮೈಸೂರಿನ ರಾಮಕೃಷ್ಣಾಶ್ರಮದಲ್ಲೇ ತಮ್ಮ ಆಶ್ರಮಜೀವನಕ್ಕೆ ಪಾದಾರ್ಪಣೆ ಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ಮೊದಲ 9 ವರ್ಷಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಕಳೆದಿದ್ದರು.

ಆಶ್ರಮದ ನೇವಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು

- * ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ನಿತ್ಯಪೂಜೆ ಮತ್ತು ಒಂದು ವಾರ ನಡೆಯುವ ವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸವ ಉತ್ಸವಗಳು.
- * ನಿಯಮಿತ ಸತ್ಸಂಗ ಹಾಗೂ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಪ್ರವಚನಗಳು.
- * ಭಕ್ತಾದಿಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಉನ್ನತ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಕುರಿತು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಶಿಬಿರಗಳು.
- * ಆಟೋರಿಕ್ವಾ ಚಾಲಕರು, ಚಮ್ಮಾರರು, ಕೊಳಚೆ ಪ್ರದೇಶದ ನಿವಾಸಿಗಳು, ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದವರು ಮೊದಲಾದವರಿಗಾಗಿ ಉಚಿತ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಶಿಬಿರಗಳು. ಕಾಲೇಜು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗಾಗಿ ವೈಕಿರಿಕಸನ ಕಾರ್ಯಾಗಾರಗಳು.
- * ‘ವಿವೇಕಪ್ರಭ’ ಕನ್ನಡ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಯ ಪ್ರಕಟಣೆ.
- * ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದಿಳಿದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಉನ್ನತಿ ಸಾಧಿಸಲು ಸಹಾಯಕವಾಗುವಂತೆ ‘ವಿವೇಕ ಶಿಕ್ಷಣ’ ಎಂಬ ವಿಶೇಷ ನೆರವಿನ ಉಚಿತ ಶಿಕ್ಷಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ. 2000-01ರಿಂದ ಈವರೆಗೂ ಸುಮಾರು 13,000 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ.
- * ಆಶ್ರಮದ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳ ಪ್ರದರ್ಶನ ಮತ್ತು ರಿಯಾಯಿತಿ ದರದಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ.
- * 18,000ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಪುಸ್ತಕಗಳು ಹಾಗೂ ಅನೇಕ ನಿಯತಕಾಲಿಕಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಗ್ರಂಥಾಲಯ.
- * ಕರ್ನಾಟಕದ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಜನತೆಗಾಗಿ ‘ಜ್ಞಾನವಾಹಿನಿ’ ಶಿಕ್ಷಣ ಅಭಿಯಾನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುವ ವಿಶೇಷ ವಿನಾಸದ ವಾಹನದ ಮೂಲಕ, ಆಶ್ರಮದ ಸಾಧುಗಳಿಂದ ನಡೆಸಲಾಗುವ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು ಶಾಲಾವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಭಾರತೀಯ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆಯ ಚಿರಂತನ ಮೌಲ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರದ್ಧೆ, ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಹರಡುವ ಜ್ಞಾನಪ್ರಸಾರದ ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿ ಅಭಿಯಾನವಾಗಿದೆ.
- * ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರ 150ನೇ ಜಯಂತಿಯ ಅಂಗವಾಗಿ ಆಯೋಜಿಸಿರುವ ಗದಾಧರ ಅಭ್ಯುದಯ ಪ್ರಕಲ್ಪ (ಬಡಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಸರ್ವಾಂಗೀಣ ವೈಕ್ರಿತ ವಿಕಸನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ) ಹಾಗೂ 6 ರಿಂದ 9ನೆಯ ತರಗತಿಯ ಸಾವಿರಾರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ-ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರಿಗಾಗಿ ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಂತ 300 ಘಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಂಡಿರುವ ಸುಸ್ಥಿರ ಶ್ರೇಣೀಕೃತ ಮೌಲ್ಯಶಿಕ್ಷಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ (SGVEP).

ನೂತನ ಕಟ್ಟಡದ ಅವಶ್ಯಕತೆ

ಬದಲಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಜನತೆಯ ಬೇಡಿಕೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರಿಯಾಶೀಲವಾಗಿ ಸ್ಪಂದಿಸುತ್ತಿರುವ ಆಶ್ರಮವು ತನ್ನ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಈಗಿರುವ ಆಶ್ರಮದ ಕಾರ್ಯಾಲಯ, ತಂಗುವ ಕೊಠಡಿಗಳೇ ಮೊದಲಾದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಸಾಕಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಕೊಠಡಿಯನ್ನು ನೀಗಿಸಲು ಒಂದು ವಿಶಾಲವಾದ ಕಾರ್ಯಾಲಯ ಹಾಗೂ, ಸಾಧುಗಳ ವಾಸ್ತವ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಈಗಿರುವ ಕಟ್ಟಡಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ‘ಸಾಧು ನಿವಾಸ’ ಎಂಬ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸ್ವಾಮಿ ವಿಜ್ಞಾನಾನಂದ ಸಾಧುನಿವಾಸ: ಭಗವಾನ್ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರ ನೇರಶಿಷ್ಯರಾದ ಸ್ವಾಮಿ ವಿಜ್ಞಾನಾನಂದರು 1931ರಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಭೇಟಿನೀಡಿದ್ದ ಸ್ಮರಣಾರ್ಥವಾಗಿ ಈ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ‘ಸ್ವಾಮಿ ವಿಜ್ಞಾನಾನಂದ ಸಾಧು ನಿವಾಸ’ ಎಂದು ಹೆಸರಿಸಲಾಗಿದೆ

ಕಟ್ಟಡದ ಒಟ್ಟು ವಿಸ್ತೀರ್ಣ : 5947 ಚದರಡಿ
ಕೆಳ ಅಂತಸ್ತು (ವಿವಿಧೋಪಯೋಗ) : 1770 ಚದರಡಿ
ನೇಲ ಅಂತಸ್ತು (ಸ್ವಾಗತ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತ ಕಛೇರಿ) : 1942 ಚದರಡಿ
ಮೊದಲನೇ ಅಂತಸ್ತು (ಸಾಧುಗಳ ವಾಸ್ತವ್ಯಕ್ಕೆ) : 2235 ಚದರಡಿ

ಮನವಿ

ಸಾಧುನಿವಾಸದ ನಿರ್ಮಾಣದ ಅಂದಾಜು ವೆಚ್ಚ 95 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ 35 ಲಕ್ಷ ರೂಗಳನ್ನು ಭಾರತದ ಹೆಸರಾಂತ ದತ್ತಿ ಸಂಸ್ಥೆಯೊಂದು, ಕಟ್ಟಡವನ್ನು 12 ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂಬ ಷರತ್ತಿನೊಂದಿಗೆ ಕೊಡುಗೆಯಾಗಿ ನೀಡುತ್ತಿದೆ. ಉಳಿದ 60 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ತಕ್ಷಣ ಕ್ರೋಡೀಕರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆಶ್ರಮದ ಭಕ್ತಾದಿಗಳು, ಹಿತೈಷಿಗಳು ಹಾಗೂ ಉದ್ಯಮಿಗಳು ಉದಾರ ದೇಹಿಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾದ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೋರುತ್ತೇವೆ.

ಕಾಣಿಕೆಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ವಿಧಾನ:

- * ದೇಣಿಗೆಗಳನ್ನು ಚೆಕ್ ಅಥವಾ ಡ್ರಾಫ್ಟ್ ಮೂಲಕ ‘ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಶ್ರಮ, ಮೈಸೂರು’ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಕಳುಹಿಸಬೇಕು.
- * ನೇರವಾಗಿ ಪಾವತಿ ಮಾಡಲು ಇಚ್ಛಿಸುವವರು ಮೈಸೂರಿನ ಸಿಂಡಿಕೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನ ನಮ್ಮ ಎಸ್.ಬಿ. ಖಾತೆಗೆ ಸಂಖ್ಯೆ - ನಂ. 17012010009626 (IFSC : SYNB0001701) ನೇರವಾಗಿ ರವಾನಿಸಿ ಆ ಬಗ್ಗೆ ನಮಗೆ ಇ-ಮೇಲ್ ಮೂಲಕ ಮಾಹಿತಿ ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿ ವಿನಂತಿ. ನೀವು ನೀಡಿದ ಸಹಾಯಧಕ್ಕೆ 80G ಕಾಯಿದೆಯ ಅನ್ವಯ ಆದಾಯತೆರಿಗೆ ವಿನಾಯಿತಿ ಇರುತ್ತದೆ.
- * ವಿದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ದಾನಿಗಳು ತಮ್ಮ ದೇಣಿಗೆಯನ್ನು ಮೈಸೂರಿನ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನ ನಮ್ಮ ಖಾತೆಗೆ - ಸಂಖ್ಯೆ 027400116003643 (IFSC : CORP0000274) ಪಾವತಿಸಬೇಕಾಗಿ ಕೋರುತ್ತೇವೆ.

ಇಂತಿ ಭಗವತ್ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮವ
ಸ್ವಾಮಿ ಮುಕ್ತಿದಾನಂದ
ಅಧ್ಯಕ್ಷರು

ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಅನುಭೂತಿ

ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ Mysticism ಎಂಬ ಪದವಿದೆ. ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಅತೀಂದ್ರಿಯ ಅನುಭವ ವನ್ನು ಸೂಚಿಸಲು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಈ ಪದವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ 'ಅನುಭೂತಿ' ಅಥವಾ 'ಅನುಭಾವ' ಎಂದು ಅನುವಾದಿಸಬಹುದು. ಎವೆಲಿನ್ ಅಂಡರ್‌ಹಿಲ್ (Evelyn Underhill) ಎಂಬ ಲೇಖಕರು ಹೀಗೆ ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ: "... mysticism in its pure form, is the science of ultimates, the science of union with the Absolute, and nothing else, and the mystic is the person who attains to this union, not the person who talks about it. Not to know about, but to be, is the mark of the real initiate." ("ಪರಿಶುದ್ಧ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ 'ಅನುಭೂತಿ' ಎನ್ನುವುದು ಮೂಲಭೂತ ತತ್ವದ ವಿಜ್ಞಾನ, ಸತ್ಯತತ್ವದ ಜೊತೆಗಿನ ಅವಿನಾಭಾವ. 'ಅನುಭಾವಿ' ಎನ್ನುವವನು ಇಂಥ ಐಕ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದವನು, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಬರಿದೆ ಮಾತನಾಡುವವನಲ್ಲ. (ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಪ್ರವೇಶ ಪಡೆದ) ನೈಜ ದೀಕ್ಷಿತನ ಲಕ್ಷಣವೆಂದರೆ ಅನುಭೂತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಲ್ಲ, ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಅನುಭೂತಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು.")

ಹಿಂದೂಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಆರು ದರ್ಶನಗಳ ಉಲ್ಲೇಖವನ್ನು ನೋಡುತ್ತೇವೆ. ಅಲೌಕಿಕ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ವೇದಗಳೇ ಪರಮ ಪ್ರಮಾಣವೆಂಬುದು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ನಂಬಿಕೆ. ಆದರೆ, ಇವೆಲ್ಲ ಕ್ಷಿಂತ್ರ ಅನುಭಾವಿಯ ಅಪರೋಕ್ಷ ದರ್ಶನವೇ ಪರಮಶ್ರೇಷ್ಠ. ಹೀಗೆಂದು ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳೇ ಘೋಷಿಸುತ್ತವೆ. ವೇದಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದಲ್ಲಿ, ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ ಹೊಂದಿದ ಅನುಭಾವಿಯ ದರ್ಶನವೇ ಅಧಿಕೃತವಾದುದು ಎಂದು ಅವುಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಆಧುನಿಕ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ 'ಅನುಭೂತಿ'ಗೆ ಐದು ಬಗೆಯ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳನ್ನು ನೀಡಬಹುದು. ಅವೆಲ್ಲವೂ 'ಹಿಂದೂ ಅನುಭೂತಿ' ಗೆ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವುದರಿಂದ, ಹಿಂದೂ ಅನುಭೂತಿಯ ಮಹತ್ವ ಮತ್ತು ವಿಶಿಷ್ಟತೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯ.

೧. ಅನುಭೂತಿಯೆಂದರೆ ಅತೀಂದ್ರಿಯ ತತ್ವ, ಮೂಲಭೂತ ಸತ್ಯ ಅಥವಾ ಭಗವಂತನ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಪ್ರಜ್ಞೆ: ಧಾರ್ಮಿಕ ಅನುಭವದಲ್ಲಿ, ಶ್ರದ್ಧಾಳುವು ಅತೀಂದ್ರಿಯ ತತ್ವದೊಡನೆ ಸಂಪರ್ಕ ಹೊಂದುತ್ತಾನೆ. ಹೆಬೆಲ್ ಎಂಬ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಹೇಳುವ ಪ್ರಕಾರ, ಶ್ರದ್ಧಾಳುವು ಭಗವಂತನೊಡನೆ ಸಂಬಂಧ ಪಡೆಯುವ ಸುಸಂಬಂಧ ವಿಧಾನವನ್ನೇ 'ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಅನುಭವ' ಎಂದು ಕರೆಯುವುದು. ಮೂರ್ ಮತ್ತು ಹೆಬೆಲ್ ಎಂಬ ಇಬ್ಬರು

ವಿದ್ವಾಂಸರು ಎರಡು ರೀತಿಯ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಅನುಭವಗಳಿವೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ಪರೋಕ್ಷ ಮತ್ತು ಇನ್ನೊಂದು ಅಪರೋಕ್ಷ. ಆಚರಣೆಗಳು, ಗುರುಗಳು, ಧಾರ್ಮಿಕ ಪಂಗಡಗಳು, ವಿಗ್ರಹಗಳು ಅಥವಾ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಜಗತ್ತು ಮುಂತಾದ ಮಧ್ಯವರ್ತಿಗಳ ಮೂಲಕ ಶ್ರದ್ಧಾಳುವು ಪವಿತ್ರತೆಯ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಹೊಂದುವುದನ್ನು 'ಪರೋಕ್ಷ ಅನುಭವ' ಎಂದು ಕರೆಯಬಹುದು. ಯಾವುದೇ ಮಧ್ಯವರ್ತಿ ಸಂಸ್ಥೆ ಅಥವಾ ವ್ಯಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದೆಯೇ, ಶ್ರದ್ಧಾಳುವಿಗೆ ದಿವ್ಯತೆಯ ಸಂಸ್ಪರ್ಶವು ಉಂಟಾಗುವುದೇ 'ಅಪರೋಕ್ಷ ಅನುಭವ.' ಇಂಥ ಅನುಭೂತಿಯಲ್ಲಿ ದಿವ್ಯತೆಯ ಸಂಬಂಧದ 'ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆ'ಯ ಭಾವನೆಯು ಲುಪ್ತವಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಶ್ರದ್ಧಾಳುವು ದಿವ್ಯತೆಯೊಂದಿಗೆ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಐಕ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾನೆ. ಆಗ ಶ್ರದ್ಧಾಳುವು ತಾನು ದಿವ್ಯತೆಯಿಂದ ಭಿನ್ನನಲ್ಲವೆಂದು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ; ದಿವ್ಯತೆಯೊಡನೆ ಅಖಂಡಭಾವನೆಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ.

ಹಿಂದೂಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಬರುವ 'ಸಮಾಧಿ'ಯು ಇಂಥ ಅನುಭೂತಿಯ ಉತ್ತಮ ನಿದರ್ಶನವಾಗಿದೆ. **ಯೋಗಶ್ವಿತ್ತವೃತ್ತಿ ನಿರೋಧಃ** - 'ಮಾನಸಿಕ ವೃತ್ತಿಗಳ ನಿರೋಧವೇ ಯೋಗ.' ಇಂಥ ನಿರೋಧವು ತನ್ನ ಪರಿಪೂರ್ಣತೆಯನ್ನು 'ಸಮಾಧಿ' ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಇದೇ ಸಾಧಕನ ಲಕ್ಷ್ಯ. ಇದನ್ನು ಅವನು ಅಷ್ಟಾಂಗಯೋಗದ ಅನುಷ್ಠಾನದ ಮೂಲಕ ಸಾಧಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾನೆ. ಸಮಾಧಿಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಹಂತ ಗಳಿವೆ. ೧. ಸವಿಕಲ್ಪ ಸಮಾಧಿ ೨. ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪ ಸಮಾಧಿ. ಧೈಯವಸ್ತು ವಿನೋಡನೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ತಾದಾತ್ಮ್ಯ ಹೊಂದಿದ್ದರೂ, ಸಾಧಕನು ತನ್ನ ಸ್ವಂತ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಛಾಯೆ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಸ್ಥಿತಿ ಸವಿಕಲ್ಪ ಸಮಾಧಿ. ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪ ಸಮಾಧಿಯಲ್ಲಿ ಧ್ಯಾತ್ಯ (ಧ್ಯಾನ ಮಾಡುವವನು) ಎಂಬ ಭಾವನೆಯೂ ನಾಶವಾಗಿ, ಧೈಯವಸ್ತು ಮಾತ್ರ ಬೆಳಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ (ಅರ್ಥಮಾತ್ರ ನಿರ್ಭಾಸಾ). ಬೇರೆಲ್ಲ ರೀತಿಯ ಮಾನಸಿಕ ವೃತ್ತಿಗಳೂ ಅಲ್ಲಿ ನಶಿಸಿಹೋಗುತ್ತವೆ. ಅವು ಮತ್ತೆ ಹೊರಹೊಮ್ಮುವ ಸಂದರ್ಭ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಈ ಬಗೆಯ ಸಮಾಧಿಯನ್ನು 'ನಿರ್ಬೀಜ ಸಮಾಧಿ' ಎಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರ ಪ್ರಕಾರ, ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಜೀವನದ ಉನ್ನತ ಆದರ್ಶವೇ ಈ ಸಮಾಧಿಯ ಸಿದ್ಧಿ. ಇದನ್ನೇ 'ಅಪರೋಕ್ಷಾನುಭೂತಿ' ಎಂದು ಕರೆಯುವುದು. ಇದೊಂದೇ ನೈಜಜ್ಞಾನದ ಸ್ಥಿತಿ.

೨. ಅನುಭೂತಿಯೆಂದರೆ ಅನುಭಾವಿಗಳು ವಿವರಿಸುವ ಭಗವತ್ಸಾನ್ನಿಧ್ಯದ ದರ್ಶನ: ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ, ಅನುಭಾವಿಗಳಾದ ಮಹಾತ್ಮರು ಹಲವಾರು ರೀತಿಯ

ದರ್ಶನಗಳ ವಿವರಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಶಕ್ತಿಯ ಆಧಾರ, ಅವರು ಅನುಭೂತಿಯ ಉತ್ತುಂಗ ಶಿಖರವನ್ನು ಏರಿ ಗಳಿಸಿದ ಸಿದ್ಧಿಯೇ ಹೊರತು, ಕೇವಲ ನಂಬಿಕೆಯಲ್ಲ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ಸಹಚರರ ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ ದರ್ಶನಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಗೌರವಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದರಿಂದಾಗಿ, ವಿವಿಧ ಧ್ಯಾನಪದ್ಧತಿಗಳ ಮತ್ತು ಆಚರಣಾವಿಧಾನಗಳ ನೂರಾರು ಬಗೆಗಳನ್ನು ನಾವು ನಮ್ಮ ಶಾಸ್ತ್ರಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ಹಿಂದೂ ಸಂಪ್ರದಾಯದಲ್ಲಿ ಅನುಭೂತಿಯ ವೈವಿಧ್ಯತೆಗೆ ಸಮ್ಮತಿ ದೊರಕಿದ್ದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವನ್ನೂ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಹೀಗಾಗಿ, ಇದರ ಹಲವಾರು ಪಂಗಡಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ ನೂರಾರು ಅನುಭಾವಿಗಳು ಮೂಡಿಬರಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಅವರೆಲ್ಲರ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ದರ್ಶನಗಳು ಹಿಂದೂ ಅನುಭೂತಿಯನ್ನು ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿಸಿವೆ.

೨. ಅನುಭೂತಿಯೆಂದರೆ, ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಅತಿ ನಿಕಟವಾದ ಮತ್ತು ವ್ಯಕ್ತಿಗತ ಅನುಭವದಿಂದ ನೇರವಾಗಿ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದಾದ, ಇಂದ್ರಿಯ ಅಥವಾ ಬುದ್ಧಿಗೆ ಅತೀತವಾದ ತತ್ವಗಳ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಯಭಾವ: ಮಾನವನು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಲೌಕಿಕ ಸಂಗತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಆಲೋಚಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಅಂಥ ಆಲೋಚನೆಯನ್ನು ಸಾಧನೆಯ ಮೂಲಕ ಅಲೌಕಿಕ ಸಂಗತಿಗಳಿಗೂ ವಿಸ್ತರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ. ತನ್ನ ಅನುಭೂತಿ ಶಕ್ತಿಯ ಬಲದಿಂದ ಅವನು ಸಾಧಾರಣ ಕಣ್ಣುಗಳು ನೋಡಲಾಗದ್ದನ್ನು ನೋಡಬಲ್ಲ ಮತ್ತು ಸಾಧಾರಣ ಕಿವಿಗಳು ಕೇಳಲಾಗದ್ದನ್ನು ಕೇಳಬಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ತನ್ನ ಇಂದ್ರಿಯಗಳ ಸೀಮಿತತೆಯಿಂದಾಚೆಗೂ ಅವನು ಏರಬಲ್ಲ. ಆಮೂಲಕ ಇಂದ್ರಿಯಾತೀತ ಅಜ್ಞಾತಲೋಕವು ಒಡ್ಡುವ ಸವಾಲನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ, ಅದರ ರಹಸ್ಯಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಸ್ವಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಅನ್ವೇಷಿಸಬಲ್ಲ. ಇದೇ ಅನುಭೂತಿ ಮಾರ್ಗ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕಠೋಪನಿಷತ್ತು ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತದೆ: **‘ಕಶ್ಚಿದ್ಭೀರಃ ಪ್ರತ್ಯಗಾತ್ಮಾನಮೈಕ್ಷತ್ ಆವೃತಚಕ್ಷುರ ಮೃತತ್ವಮಿಚ್ಛನ್’** - “ಯಾವನೋ ಒಬ್ಬ ಧೀರನು ಒಳತೆರೆದ ಕಣ್ಣುಗಳುಳ್ಳವನಾಗಿ ಅಮೃತತ್ವವನ್ನು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತ, ಪ್ರತ್ಯಗಾತ್ಮನನ್ನು ಅನ್ವೇಷಿಸುತ್ತಾನೆ.”

ಹಿಂದೂಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಧ್ಯಾನ ವಿಧಾನಗಳು ಮತ್ತು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಅನುಭೂತಿಗಳ ಗುರಿ ಇದು: ಮಾನವನ ಅಂತರಂಗ ಮತ್ತು ಬಹಿರಂಗ ಜಗತ್ತಿನ ಸಾರಸತ್ವವು ಒಂದೇ ಎಂದು ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು; ಆಮೂಲಕ ಅಖಂಡ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಏಕಮೇವ ತತ್ವವನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುವುದು. ಇಂಥ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ ಅಥವಾ ಅರಿವು ಉಂಟಾಗುವುದು ನೇರ ಅನುಭೂತಿಯಿಂದ ಮಾತ್ರ. ಇಂಥ ಅನುಭವದಲ್ಲಿ ಬಾಹ್ಯ ಸಂಗತಿಗಳ ಪ್ರಭಾವವು ಕಿಂಚಿತ್ತೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಆ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಸ್ತರದಲ್ಲಿ, ಅನುಭೂತಿ ಮತ್ತು ಪೂರ್ಣಜ್ಞಾನಗಳ ನಡುವಣ ಅಂತರ ಅಳಿಸಿಹೋಗುತ್ತದೆ. ಲೌಕಿಕ ಅನುಭವಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಇಂದ್ರಿಯಗಳು ಮತ್ತು ಬುದ್ಧಿಗಳ ಅಗತ್ಯ ಇಲ್ಲಿ ಅಪ್ರಸ್ತುತ. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅನುಭೂತಿಯೇ ಜ್ಞಾನ; ಜ್ಞಾನವೇ ಅನುಭೂತಿ. ಇದು ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸ್ವತಂತ್ರ ಮತ್ತು ಅತಿ ಸಾಮೀಪ್ಯ ಅನುಭವ.

೪. ಅನುಭೂತಿಯೆಂದರೆ ದಿವ್ಯತೆ, ಭಗವಂತ ಅಥವಾ ಮೂಲಭೂತ ಸತ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಐಕ್ಯಭಾವದ ನೇರ ಅನುಭವವೇ ಗುರಿಯಾಗುಳ್ಳ ಧ್ಯಾನವಿಧಾನ, ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಅಥವಾ ದೇವತಾಶಾಸ್ತ್ರ. **‘ಅಂಥ ಅನುಭವವು ಅಧಿಕೃತವಾದುದು ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನದ ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದ ಆಕರ’** ಎಂಬ ನಿಶ್ಚಯಭಾವನೆ ಅನುಭಾವಿಯಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಜ್ಞಾನಶಾಸ್ತ್ರದ (Epistemology) ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುವುದಾದರೆ, ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಜ್ಞಾನ ಅಥವಾ ನಂಬಿದ ಅನುಭವವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು, **‘ಸಂವೇದನೆ’** ಅಥವಾ **‘ನಂಬಿಕೆ’** ಮುಂತಾದ ವೈಚಾರಿಕತೆಗೆ ಮೀರಿದ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಅನುಭೂತಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಅನುಭೂತಿಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಹಂತಗಳಿವೆ: ೧. ಆಚರಣಾತ್ಮಕ ಅನುಭೂತಿ ಮತ್ತು ೨. ಮನನ ಅಥವಾ ಧ್ಯಾನಾತ್ಮಕ ಅನುಭೂತಿ.

೧. ಆಚರಣಾತ್ಮಕ ಅನುಭೂತಿ: ವೈದಿಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಜ್ಞ ಯಾಗಾದಿಗಳೇ ಮೊದಲಾದ ಆಚರಣೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯವಿತ್ತು. ಇವುಗಳು ‘ಅಪೂರ್ವ’ ಎನ್ನುವ ರಹಸ್ಯ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಅಂಥ ಶಕ್ತಿಯು ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ನಿಸರ್ಗ ನಿಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಪಾಡನ್ನು ತರಲು ಶಕ್ತವಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಂಬಲಾಗಿತ್ತು. ಹಾಗೆಯೇ ಈ ಬಗೆಯ ಕರ್ಮದಿಂದ ಇಷ್ಟಪ್ರಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಎಂಬ ವೇದದ ಏಕಮಾತ್ರ ಉದ್ದೇಶ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪ್ರಚಲಿತವಾಗಿತ್ತು. ಹಾಗೆಂದೇ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ದೇವತಾರೂಪಗಳನ್ನು ಒಲಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮಂತ್ರಗಳ ರಚನೆಯಾಯಿತು. ಹಿಂದೂಧರ್ಮದ ವಿವಿಧ ಪಂಗಡಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಸಾವಿರಾರು ವಿಧದ ಪೂಜೆ ಮತ್ತು ಆಚರಣೆಗಳಿಗೆ ಇದೇ ಮೂಲ.

೨. ಮನನ ಅಥವಾ ಧ್ಯಾನಾತ್ಮಕ ಅನುಭೂತಿ: ಮುಂದಿನ ಹಂತವೆಂದರೆ, ಯಜ್ಞಯಾಗಗಳು ಮತ್ತು ಪೂಜಾವಿಧಾನಗಳ ಸಂಕೀರ್ಣ ವಿಧಾನವನ್ನು, ಸ್ವತಃ ಆಚರಿಸದೆ, ಕೇವಲ ಮನನ ಅಥವಾ ಧ್ಯಾನ ಮಾಡುವುದು. ಇಂಥ ಮಾನಸಿಕ ಅಥವಾ ಬೌದ್ಧಿಕ ಆಚರಣಾವಿಧಾನವನ್ನು ಆರಣ್ಯಕಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಾಚೀನ ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಇವುಗಳೇ ಮುಂದೆ ಹಲವಾರು ರೀತಿಯ ಧ್ಯಾನ ಅಥವಾ ಉಪಾಸನಾ ವಿಧಾನಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾದುವು. ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳ ಪರಿಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು **‘ವಿದ್ಯಾ’** ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ವಿಧ. ಇವನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವ ಮೊದಲು, ಎರಡು ಪದಗಳ ಅರ್ಥವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು, ದೃಷ್ಟಿ ಮತ್ತು ಇನ್ನೊಂದು, ಬುದ್ಧಿ. ದೃಷ್ಟಿ ಎಂದರೆ ನಾವು ಧ್ಯಾನಮಾಡುವ ಧ್ಯೇಯವಸ್ತು. ಬುದ್ಧಿ ಎಂದರೆ ಧ್ಯಾನದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಆ ಧ್ಯೇಯವಸ್ತುವಿನ ಬಗೆಗಿರುವ ನಮ್ಮ ಭಾವನೆ. ಇದರ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಉಪಾಸನೆಯನ್ನು ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ: ೧. **ಸತ್ಯವತಿ:** ಇಲ್ಲಿ ದೃಷ್ಟಿ ಮತ್ತು ಬುದ್ಧಿಗಳು ಒಂದೇ ಆಗಿರುತ್ತವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಈಶಾವಾಸ್ಯ ಉಪನಿಷತ್ತಿನ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಬರುವ **‘ಈಶಾವಾಸ್ಯಮಿದಂ ಸರ್ವಂ’** (ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಭಗವಂತನಿಂದಲೇ ಆವರಿಬಿಡಬೇಕು) ಎನ್ನುವ ಉಪಾಸನೆ. ೨. **ಅಂಗವತಿ:**